

Glasbewerken beschrijft ambacht tot in detail

Martine Knoppert: 'Het streven was om dat boek te schrijven dat ik zelf had willen kopen toen ik met glas begon.'

De uitgave ligt al even op mijn bureau. Zo nu en dan blader ik door de rijkelijk geïllustreerde hoofdstukken, gewoon uit interesse of om iets op te zoeken. 'Glasbewerken' is geen thriller die je in één adem uitleest, hoeft ook niet: het is een naslagwerk over het ambachtelijk werken met glas zoals dat niet eerder is gemaakt. In januari is een ongewijzigde druk verschenen van het uit juli 2011 daterende boek. Eind vorig jaar was de eerste oplage van 1.000 stuks uitverkocht. De tweede oplage omvat eenzelfde aantal. De hoogste tijd om het breder onder de aandacht te brengen, want de 352 pagina's tellende gebonden hardcover is een must voor elke ambachtelijke glasprofessional.

De Nederlandstalige publicatie Glasbewerken is voor rekening en risico geschreven en uitgebracht door Martine Knoppert van het gelijknamige glasatelier uit Den Haag. Knoppert studeerde van 1985 tot 1990 aan de Koninklijke Academie van Beeldende

Kunsten in Den Haag en studeerde af in de richting Monumentale Vormgeving. Het jaar daarop specialiseerde ze zich in glas op het West Surrey College of Art & Design in Farnham en aansluitend startte ze met haar glasatelier.

Streven werk

Op haar site beschrijft ze waar ze naar streeft in haar werk. 'Dat laat zich misschien het beste uitdrukken door drie motto's die me aanspreken:

- 'Less is more' - Ludwig Mies van der Rohe, 1886 -1969,
- 'The job of the artist is always to deepen the mystery' - Francis Bacon, 1909 – 1992,
- 'A hidden connection is stronger than an obvious one' - Heraclitus, 450 v. Chr.

Ik moet je zeggen, het valt nog niet mee deze drie tegelijk te pakken te krijgen, maar ik blijf het proberen', aldus Knoppert. In de Leeuwarder Courant schrijft Anke D. Feenstra over haar werk: 'Martine Knoppert uit Den Haag is vormgever en glaskunstenaar en maakt van gewoon blank industrieglas werkelijk juweeltjes. Ze verft met kleuren van scharlakenrood tot oker, zilver en goud, perst glasplaten kruiselings op elkaar zodat er talloze luchtballen ontstaan, buigt glas tot wonderschone kelkjes.'

Knoppert exposeert regelmatig, heeft op haar site een complete winkel met cadeaus als sieraden en kunstzinnige glasobjecten staan, werkt in opdracht en geeft ook les. Sinds 1995 is ze docent glasbewerken bij het Koorenhuis, Centrum voor kunst en cultuur in Den Haag. De cursus glas omvat koude technieken zoals lijmen, slijpen en gritstralen en warme technieken zoals buigen en smelten (fusen) in de oven. In 1999 startte ze als docent glasbewerken bij de Vrije Academie Zoetermeer, tegenwoordig het CKC, Centrum voor muziek, dans, theater en beeldende kunst. De glascursus in Zoetermeer omvat koude technieken zoals lijmen slijpen en stralen als smelttechnieken (fusen) in de oven.

Lichtobject – Seascape. Formaat 15 x 21 x 7,5 cm. Glaskorrels en draden met glasverf, gebogen.

Glasbewerken

Op basis van haar rijke ervaringen als glaskunstenaar schreef ze Glasbewerken. 'Het streven was om dat boek te schrijven dat ik zelf had willen kopen toen ik met glas begon.' Het boek bestaat de volgende onderwerpen:

- introductie en geschiedenis,
- het bewerken van glas,
- afwerking en
- gereedschap.

Hoe gedetailleerd en persoonlijk ze de technische onderwerpen beschrijft, blijkt bijvoorbeeld uit Hoofdstuk 34 'Fusing met oplopende hitte'. Knoppert: 'Goed technisch stabiel versmelten (tackfuse) begint voor mij op een temperatuur van 740 °C voor Bullseyeglas (BE) en 780 °C voor floatglas. Dan begint het glas goed vast te zitten, de bovenlaag zakt een beetje in de onderlaag. De hoekjes ronden af maar het reliëf blijft nog intact. Iets warmer gestookt, op 760 °C BE en 800 °C float, ligt het glas er nog steeds op maar ronder.'

Nog een voorbeeld komt uit Hoofdstuk 58 'Slijpbokken' dat Knoppert aldus

introduceert: 'In hoofdstuk 5 schreef ik over de radgraveermachines die vanaf de zeventiende eeuw gebruikt werden. Dit waren vroege slijpbokken. Een slijpbok bestaat uit een motorhuis met een uitstekende draaiende metalen staaf, soms aan twee kanten. Op deze machines kunnen allerlei slijpwielen of 'spindels' bevestigd worden. Een spindel is een staaf met aan het uiteinde het wiel. Je kunt de machines vinden bij buitenlandse bedrijven zoals bijvoorbeeld Kurt Merker in Kelheim. In het Duits heet het een Schleifspindel en de Engelse term is Grinding lathe. Bij deze professionele glasmachines is de snelheid eenvoudig te veranderen. Er zijn wielen en spindels voor te koop in veel verschillende diameters. Wanneer je decoratief wilt slijpen, bolletjes of sleuven, dan is de maat van je wiel bepalend voor de vorm die je kunt maken.'

Als je zover gaat in je beschrijving van de mogelijkheden van het bewerken van glas, de hulpmiddelen en gereedschappen, dan moet je wel 'bezeten' zijn van het product. Dat is misschien het enige verwijt dat je de auteur kunt

Serie van vijftig objecten: 'Beweging'. In drie kleuren gespoten glas, gebogen en gelijmd. In opdracht van de Grote Kerk in Epe. Aldaar te koop ten behoeve van het restauratiefonds

maken: een voorwoord ontbreekt waarin ze haar passie voor het ambacht beschrijft. In KM – tijdschrift voor materiaaltechnische informatie over beeldende kunst en vormgeving (voorjaar 2012) staat een recensie over het boek. De conclusie daarvan is: 'Het is een openhartig naslagwerk voor collega's en een uitstekende introductie voor iedereen die het terrein van het glas wil betreden.' Ik sluit me daar graag bij aan. <

Bestellen

Glasbewerken is een gedrukt hardcoverboek van 352 pagina's met veel afbeeldingen, half in kleur. ISBN: 978 90 816942 1 6. Druk 1 - uitgave Glasatelier Knoppert, Den Haag. Het gebonden boek kost 49,50 exclusief verzendkosten en is te bestellen via www.martineknoppert.nl.